

ČERNÝ PUNTÍK NA SLUNÍČKU

Co slunce vidí nerado

Po tímto jsou myšleny krátkodobé projekty na téma zdraví, bezpečnost, ohleduplnost a některé z patologických jevů, vyskytujících se u dětí předškolního věku a jejich prevence.

- preventivní program
- četba z knih při odpoledním odpočinku podle aktuální potřeby, výběru a diskuse

Hlavním záměrem je výchova ke zdravému způsobu života od nejtělejšího věku a to ve složce tělesné, duševní a sociální, které jsou navzájem propojeny. Dále předejít vzniku patologických jevů a to tak, aby cílová skupina získala znalosti, dovednosti, postoje podporující zdravý životní styl a aby tyto přednosti dokázala uplatnit ve svém chování i v budoucnu.

1/ Děti a hry

Cílem je péče o tělesný vývoj a rozvoj pohybů, péče o vypěstování základních pohybových dovedností, hygienických návyků a s nimi souvisejících poznatků a zkušeností, vytváření morálních a volních vlastností osobnosti dítěte pohybovými prostředky.

Dílčí cíle

- 5.1 rozvoj fyzické i psychické zdatnosti /4/
- 5.2.1 rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních / vnímání, naslouchání porozumění / i produktivních / výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování /1/
- 5.2.2 posilování přirozených poznávacích citů / zvědavosti, zájmu, radosti z objevování /3/
- 5.2.3 rozvoj schopnosti sebeovládání /3/
- 5.3 seznamování s pravidly chování ve vztahu ke druhému /1/
- 5.4 poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření/1
- 5.5 seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu /1/

Směřujeme ke kompetencím

- **kompetence k učení** – odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých /6/
- **kompetence k řešení problémů** – nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu /8/
- **kompetence komunikativní** – dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky / řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod./2/

Nabídka činností

- ložmoční pohybové činnosti / chůze, běh, skoky a poskoky, lezení / neložmoční pohybové činnosti / změny poloh a pohybů těla na místě/ a jiné činnosti / turistika, sezónní činnosti, míčové hry a pod /
- zdravotně zaměřené činnosti / vyrovnávací, protahovací, uvolňovací,
- konstruktivní a grafické činnosti
- smyslové a psychomotorické hry

- hudební a pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů / hrozících při hrách a pohybových činnostech/
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- výlety do přírody, -výlety na kolech
- hry a úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- hry spontánní

2/Děti a zdraví

Cílem je zařadit zdraví jako důležitou životní hodnotu, kterou je třeba chránit, uvědomovat si možná nebezpečí a možnosti, jak se těmto nebezpečím vyhnout. Součástí je podpora vytváření zdravých sociálních vztahů mimo rodinu

Dílní cíle

- 5.1 osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě /6/
- 5.2.1 rozvoj komunikačních dovedností/verbálních i neverbálních/ a kultivovaného projevu /2/
- 5.2.2 vytváření základu pro práci s informacemi/6/
- 5.2.3 poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě/uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebeúvěry, osobní spokojenosti /1/
- 5.3 ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými /7/
- 5.4 vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat /7/
- 5.5 rozvoj úcty k životu ve všech jejích formách /6/

Směřujeme ke kompetencím

- **kompetence k učení** – pokud se mu učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům /5/
- **kompetence k řešení problémů** – rozlišuje řešení, která jsou funkční / vedoucí k cíli / a řešení, která funkční nejsou. Dokáže mezi nimi volit /6/
- **kompetence komunikativní** – dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se setkává /7/
- **kompetence sociální a personální** – napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí /5/
- **kompetence činnostní a občanská** – dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí/12/

Nabídka činností

- lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů/hrozící při hrách, pohybových činnostech /
- společné diskuse, rozhovory a skupinová konverzace
- vyprávění toho, co dítě slyšelo, nebo shlédlo
- spontánní hra
- řešení myšlenkových i praktických problémů
- dramatické činnosti hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů

3/ Děti a slušné chování

Cílem je umět realisticky odhadnout své síly, nepřeceňovat ani nepodceňovat své síly a tím vytvářet ale i posílit pevný postoj vůči budoucím stresům, neúspěchům a pádům, a předcházet tak agresím a jiným patologickým jevům vyskytujícím se u dětí předškolního věku

Dílčí cíle

- 5.1 rozvoj a užívání všech smyslů /3/
- 5.2.1 rozvoj komunikačních dovedností/verbálních i neverbálních/ a kultivovaného projevu
- 5.2.2 rozvoj tvořivosti /tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření/ /2/
- 5.2.3 získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci /7/
- 5.3 vytváření prosociálních postojů / rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod./ /4/
- 5.4 vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách /4/
- 5.5 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám /7/

Směřujeme ke kompetencím

- kompetence k učení** – má elementární poznatky o světě lidí, kultury přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije /3/
- kompetence k řešení problémů**- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit /7/
- kompetence komunikativní** – v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou /4/
- kompetence sociální a personální**- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost /3/
- kompetence činnostní a občanská**- spolupřispívá k pravidlům společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat /9/

Nabídka činností

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, uklízení, úpravy prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů, zpráv
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevování citů /zvláště kladných/, v sebekontrolě, sebeovládání / i emocí záporných – hněvu, zlosti, úzkosti apod..
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi /kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starším
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat jeden druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílet se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor...

4/ Děti a ekologie

Cílem je získávat schopnost a zájem účastnit se společných činností, ovládat nejdůležitější pravidla společenského chování, rozvíjet představy o žádoucím a nežádoucím chování, rozvíjet základy mravního chování i počátky mravního vědomí v souladu s lidmi i prostředím, ve kterém žije.

Dílčí cíle

- 5.1 vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu /8/
- 5.2.1 rozvoj komunikačních dovedností / verbálních i neverbálních/ a kultivovaného projevu /2/
- 5.2.2 vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení /4/
- 5.2.3 rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání /6/
- 5.3 rozvoj kooperativních dovedností / 6/
- 5.4 rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí /spolupracovat, spolupodílet se/, přináležet k tomuto společenství /ke třídě, k rodině, k ostatním, k dětem/ a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané /2/
- 5.5 pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí zlepšovat, ale také poškozovat a ničit 4/

Směřujeme ke kompetencím

- kompetence k učení** – klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo /4/
- kompetence k řešení problému** – všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem /1/
- kompetence komunikativní** -ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog/1/
- kompetence sociální a personální** – uvědomuje si, že za sebe a své jednání zodpovídá a nese důsledky /2/
- kompetence činnostní a občanské** – ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit /11/

Nabídka činností

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci nezdravých návyků a závislostí
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovory o výsledku pozorování
- konkrétní operace s materiálem
- cvičení organizačních dovedností
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku /zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce,/ mravní hodnoty /dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod./ v jednání lidí
- hry a činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit /kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, požár povodeň a jiné
- praktické činnosti na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů /les, louka, rybník.../
- ekologicky motivované hravé aktivity /ekohry/
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, blízké okolí

5/ Děti a doprava

Cílem je dbát na vlastní bezpečnost i na bezpečnost druhých, vychovávat správné návyky, učit pohotovosti, respektu, překonávání strachu, odpovědnosti, správné orientaci a reakci na dané situace, učit správnému a ohleduplnému chování.

Díleční cíle

- 5.1 osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- 5.2.1 osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální /výtvarné, hudební, pohybové, dramatické/ /3/
- 5.2.2 osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci /abeceda, čísla/ /5/
- 5.2.3 získání relativní citové samostatnosti /2/ získání schopnosti záměrně ovlivňovat vlastní situaci /7/
- 5.3. rozvoj interakčních a komunikačních dovedností verbálních i neverbálních
- 5.4 seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije /5/
- 5.5 osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy /5/

Směřujeme ke kompetencím

- kompetence k učení – získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení /2/
- kompetence k řešení problémů – při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy, řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- kompetence komunikační – domlouvá se gesty, slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci /3/
- kompetence sociální a personální- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti. Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim/6/
- kompetence činnostní a občanské- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřeně aktuálnímu dění /6/

Nabídka činností

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace, pozornosti
- činnosti různého zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování
- cvičení organizačních dovedností
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace
- hry a aktivity na téma doprava, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, ve kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- kognitivní činnosti /hledání otázek a odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování